
Η περίπτωση έφηβης, 16 χρονών, με άγχος υγείας

“Το κρίσιμο ζήτημα της εμπιστευτικότητας και της τήρησης του απορρήτου στη θεραπεία εφήβων”

Ευτυχία Αργαλιά, Ψυχολόγος, MSc Κλινικής Ψυχολογίας

Επόπτρια: Δρ Ιωάννα Γιαννοπούλου, Παιδοψυχίατρος

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Ατομικά Στοιχεία

- ❑ Ε., 16 ½ ετών, μαθήτρια Β' Λυκείου
- ❑ Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αττική
- ❑ Κατοικεί με τους γονείς της και τα δυο της αδέρφια σε περιοχή πλησίον του Κ.Ψ.Υ. Περιστερίου

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Λόγος Προσέλευσης / Αίτημα

- ❑ Οι γονείς αναφέρουν το έντονο άγχος της Ε. και το φόβο της ότι θα νοσήσει από σωματική ασθένεια
- ❑ Η Ε. προσέρχεται με την προσδοκία ότι θα επιβεβαιώσουμε τη σωματική έναντι της ψυχολογικής φύσης των προβλημάτων της, ώστε οι γονείς της να συμφωνήσουν σε επανάληψη των ιατρικών και εργαστηριακών εξετάσεων

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Ψυχολογική & Φαρμακευτική Θεραπεία

Συνολικός αριθμός συνεδριών: 36+2

- ❑ Intake: 08/04/13
- ❑ Έναρξη: 15/04/13
- ❑ Ολοκλήρωση: 12/05/14
- ❑ 1^η αναμνηστική: 30/06/14
- ❑ 2^η αναμνηστική: 13/10/14
- ❑ Φ/α: SSRI, 1 χρόνο (04/13 – 05/14) - Sertraline (Zoloft) 50 mg / 100mg

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Εισαγωγική Συνέντευξη

Χρόνος προσέλευσης

- Διακοπή προηγούμενης θεραπευτικής προσπάθειας
- Επιθυμία των γονέων της

Άμεσοι στόχοι της Ε. στο intake

- Ιατρικές εξετάσεις
- Ανακούφιση από το άγχος
- Αναζήτηση επιβεβαιώσεων από την ψυχολόγο

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Κλινική Παρατήρηση

- ❑ Φροντισμένη εμφάνιση και όμορφο παρουσιαστικό
- ❑ Καλό νοητικό δυναμικό, καλή αντίληψη της πραγματικότητας εκτός των σημείων που παρερμηνεύει τα σωματικά της συμπτώματα
- ❑ Υπερφωνία και ταχυφημία
 - *Εκδήλωση του έντονου άγχους*
 - *Προσπάθεια να «ακουστούν» οι φόβοι της*
 - *Αγωνία να απαριθμήσει την πληθώρα των σωματικών της ενοχλήσεων*

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Ψυχιατρικό Ιστορικό - Παρούσα Κατάσταση

□ Υποχονδρίαση / Άγχος Υγείας

- **Γεγονός:** εστίαση στα σωματικά συμπτώματα και λειτουργίες
- **Σκέψη:** παρερμηνεία / καρκίνος, λευχαιμία, καρδιά
- **Συναίσθημα:** έντονο άγχος, ανησυχία, φόβος θανάτου
- **Συμπεριφορά:** συνεχής έλεγχος των σωματικών λειτουργιών, αναζήτηση επιβεβαιώσεων, ιατρικές εξετάσεις, αναζήτηση πληροφόρησης από τα ΜΜΕ & κυρίως από το διαδίκτυο, συμπεριφορές ασφαλείας (διατροφή & γυμναστική)

□ Χαμηλή λειτουργικότητα

- Πολύωρη ενασχόληση με τα σωματικά συμπτώματα
- Απουσία κοινωνικών σχέσεων
- Αδυναμία συμμετοχής σε συζητήσεις που δεν αφορούν σε θέματα σωματικής υγείας
- Πτώση σχολικής επίδοσης

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Ο χορός ως δευτερογενές όφελος

Η Ε. εκδηλώνει έντονο άγχος σχετικά με την υγεία της

Οι γονείς της προσπαθούν να την ανακουφίσουν παροτρύνοντάς την να κάνει πράγματα που την ευχαριστούν

Η Ε. πηγαίνει καθημερινά 4 ώρες χορό και συμμετέχει στα εβδομαδιαία πάρτυ

Η Ε. αποκτά σημαντικές ελευθερίες

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Συμπεριφορά Ασφαλείας - Χορός

Θετική Ενίσχυση

- ✓ Απόσπαση προσοχής από τα σωματικά συμπτώματα
- ✓ Ευχάριστη Δραστηριότητα
- ✓ Εβδομαδιαία πάρτυ
- ✓ Απόκτηση ελευθεριών & αυτονομίας
- ✓ Ερωτική έλξη με δάσκαλο χορού

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Συμπεριφορά Ασφαλείας - Χορός

Αρνητικές Συνέπειες

- ✓ Ο χορός ως μόνη διέξοδος
- ✓ Πτώση επίδοσης στο σχολείο
- ✓ Συγκρούσεις με γονείς
- ✓ Έντονη συναισθηματική απαντητικότητα
- ✓ Παρορμητικές και δυσλειτουργικές συμπεριφορές

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

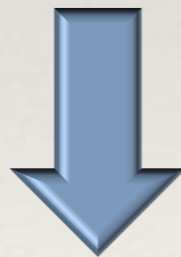
Ζητήματα Απορρήτου

- Αυτοκτονικός Ιδεασμός
- Περιστατικό τηλεφωνικής επικοινωνίας με την ψυχολόγο
- Οργανωμένα σχέδια ώστε να πάει στα πάρτυ χωρίς την άδεια των γονέων της
- Φύση σχέσης με δάσκαλο χορού

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Διαχείριση Ζητημάτων Απορρήτου

- ❑ Εποπτεία & τηλεφωνική επικοινωνία με την επότρια στις περιπτώσεις που κρίθηκε αναγκαίο
- ❑ Αναγνώριση των προσωπικών σκέψεων & συναισθημάτων
- ❑ Σύνδεση των συμπεριφορών της Ε. με τη διατύπωση περίπτωσης
- ❑ Σύνδεση των συμπεριφορών της Ε. με τη θεωρία

Λήψη απόφασης προς όφελος της θεραπείας

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Άγχος Υγείας & Αυτορρύθμιση

Κέντρο Ελέγχου & Αίσθημα αβοήθητου

- Εξωτερικό, ειδικό και σταθερό κέντρο ελέγχου

Αυτοέλεγχος

- Σύγκρουση μεταξύ εναλλακτικών λύσεων & αυτορρύθμιση.
Οι άμεσες συνέπειες είναι αντίθετες προς τις μακροπρόθεσμες

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Μορφές Αυτοελέγχου (Kanfer, Rosenbaum)

- Αντίσταση στον πειρασμό που μακροπρόθεσμα θα έχει αρνητικές συνέπειες
- Υπομονή & ανοχή μιας δυσφορικής κατάστασης προς όφελος μακροπρόθεσμων θετικών συνεπειών

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Χαμηλά Επίπεδα Αυτοέλεγχου

- ❑ Αδυναμία ελέγχου της νόσησης από σωματικές ασθένειες
- ❑ Αβεβαιότητα για το μέλλον «θα πεθάνω»

- Αδυναμία στοχοθέτησης
- *Ανάγκη για άμεση υλοποίηση των επιθυμιών της & υπέρμετρη ματαίωση όταν αυτές δεν ικανοποιούνται*
- *Αδυναμία διαχείρισης απαγορεύσεων και εκρήξεις θυμού*
- *Αδυναμία αναβολής των επιθυμιών ακόμη και σε βάρος μεγαλύτερης απόλαυσης σε μεταγενέστερο χρόνο*
- *Δυσκολία στη λήψη υπεύθυνων αποφάσεων συνυπολογίζοντας τα υπέρ και τα κατά σε βάθος χρόνου*
- *Ανάγκη από εξωγενείς παράγοντες για τη ρύθμιση του συναισθήματος & την οριοθέτησή της*

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Τήρηση απορρήτου

Βασικοί άξονες στη λήψη αποφάσεων σχετικών με τα ζητήματα απορρήτου & του κώδικα δεοντολογίας:

- Ενίσχυση θεραπευτικής σχέσης*
- Αντιμετώπιση του άγχους υγείας*
- Ενίσχυση Αυτοελέγχου*

Ενίσχυση θεραπευτικού αποτελέσματος

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Τεχνικές I

- Ειλικρίνεια σε σχέση με τις διαβεβαιώσεις και τους φόβους της ώστε να αυξηθεί η εμπιστοσύνη της Ε. στο πρόσωπο της ψυχοθεραπεύτριας
- Συναισθαντική κατανόηση για την ανάπτυξη μιας ζεστής θεραπευτικής σχέσης
- Διερεύνηση αυτοκτονικότητας καθόλη την πορεία της θεραπείας.
Συμβόλαιο / Μοίρασμα σκέψεων με γονείς & φίλη

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Τεχνικές II

- Εκπαίδευση στην επίλυση προβλημάτων ώστε να γίνουν περισσότερο σαφείς οι συνέπειες μιας άμεσης συμπεριφορικής απάντησης μπροστά στη ματαίωση
- Συμφωνητικό/συμβόλαιο με γονείς
- Εκπαίδευση στη διεκδικητικότητα για την ενίσχυση του εσωτερικού κέντρου ελέγχου και την αναγνώριση των ορίων & των κανόνων

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Αποτελέσματα I

- ✓ Ενίσχυση θεραπευτικής σχέσης
 - Εμπιστοσύνη & ειλικρίνεια
- ✓ Ενίσχυση εσωτερικού κέντρου ελέγχου
 - Ευθύνη για τις συνέπειες των πράξεών της
 - Προβολή στο μέλλον vs άγχος υγείας

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Αποτελέσματα II

- ✓ Ενίσχυση αναπλαστικού αυτοελέγχου
 - Εκμάθηση νέων συμπεριφορών στο παρόν με στόχο την εμφάνισή τους στο μέλλον
- ✓ Ενίσχυση εμπειρικού αυτοελέγχου
 - Συναισθηματική ενημερότητα και αναγνώριση των ερεθισμάτων του περιβάλλοντος

Παρουσίαση Ατομικής Περίπτωσης

Απόρρητο & έφηβοι

- ✓ **Εποπτεία**
- ✓ **Υπερπροστατευτικότητα & επικριτικότητα**
- ✓ **Ειλικρίνεια σε σχέση απόρρητο**
- ✓ **Αποδοχή και κατανόηση της συναισθηματικής εμπειρίας του εφήβου**
- ✓ **Σύνδεση συμπεριφορών με τη διατύπωση περίπτωσης & τη θεωρία**
- ✓ **Αναλυτική αναφορά στις συνέπειες της συμπεριφοράς με συνεχή προβολή στο μέλλον**
- ✓ **Σταδιακή απόσυρση του ενεργητικού ρόλου του ψυχοθεραπευτή**

Ευχαριστώ